

COP29: Sağlam dünya, yaşıl gələcək

Azərbaycan son illərdə nüfuzlu mötəbər tədbirlərin, qlobal forumların, müxtəlif görüşlərin ənənəvi olaraq keçirildiyi məkana çevrilib. 2024-cü ilin noyabrında isə ölkəmiz BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına - COP29-a ev sahibliyi edəcək. Dünyanın ən böyük beynəlxalq konfransı olan COP29-un yaşıl enerjiyə global keçid, istixana qazı emissiyalarının və iqlim dəyişikliyinə azaldılması üçün güclü stimol olacağı gözlənilir.

Qürurverici haldır ki, vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları qlobal ictimaiyyəti davamlı və yaşıl gələcəyə doğru istiqamətləndirmək kimi mühüm vəzifəyə rəhbərlik edən COP29 Sədrliyinə və tədbirə ev sahibliyi edəcək Azərbaycana öz dəstəyini göstərirlər. Vətəndaş cəmiyyəti təbliğatı, monitoring, təmsilçilik və innovativ hallar təmin etməklə, iqlim dəyişmələri danışıqlarına

öz töhfəsini verir. İqlim məsələləri ilə bağlı ictimaiyyətin məlumatlılığının artırılmasından tutmuş daha güclü iqlim siyasətinin icrasına nail olmaq üçün biz müxtəlif icmaların, xüsusən də həssas və təcrübəli vəziyyətinə düşmüş qrupların narahatlıqlarını danışıqlarda ön plana çıxarırlar.

"Sağlamlığa Xidmət" İctimai Birliyinin icraçı direktoru, COP29 Təşkilat Komitəsinin üzvü Pərvanə Vəliyeva mövzu ilə bağlı qəzetimizə açıqlamasında diqqətə çatdırdı ki, Azərbaycanın COP29-a ev sahibliyi etmək üçün seçilməsindən qürur duyuruq və bu missiya özü ilə böyük məsuliyyət də gətirir. Qlobal məqsədlərə nail olmaq üçün beynəlxalq təşkilatlar, çoxtərəfli inkişaf bankları, özəl sektor və bütün digər maraqlı tərəflərlə əməkdaşlıq edərək beynəlxalq ictimaiyyətin bütün üzvlərini cəlb etməyi tələb edir. COP29 prinsiplərindən biri də elə bu yöndədir.

Təşkilat Komitəsinin üzvü bildirdi ki, vətəndaş cəmiyyəti olaraq biz bütün maraqlı tərəfləri COP29-a hazırlıq çərçivəsində regionumuzda sağlam ekosistemi prioritetləşdirməyə və

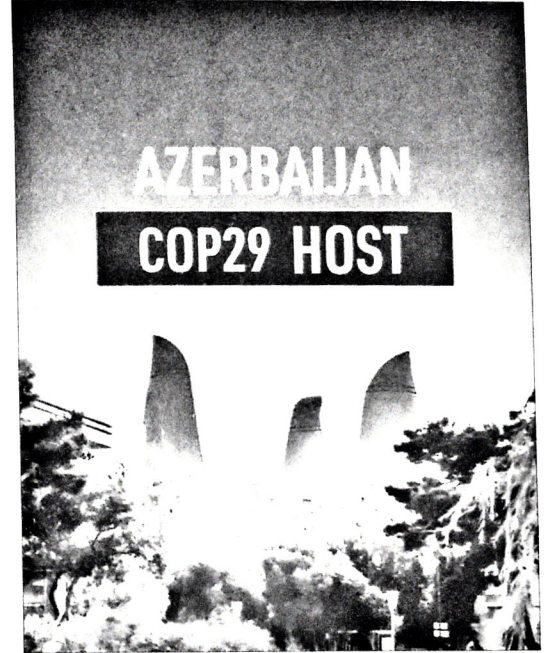
taşviq etməyə dəvət edirik. QHT və gənclər qrupları ekoloji məlumatlılığın artırılmasında və iqlim dəyişikliyi gündəliyinin təbliğində mühüm rol oynayır. Bu təşkilatlar ətraf mühit problemləri barədə ictimaiyyətin məlumatlılığını artırmaq üçün kütləvi fəaliyyət, elmi tədqiqat və təbliğatdan istifadə edərək dəyişiklik üçün katalizator rolunu oynayır. Təhsil, ictimaiyyətin cəlb edilməsi və siyasət təbliğatı yolu ilə QHT-lər və gənclər qrupları və icmalar tərəf ölkələri daha davamlı bir gələcək və iqlim dəyişikliyinə davamlılıq üçün hərə-kətə keçməyə səfərbər edirlər.

Pərvanə Vəliyevanın sözlərinə görə, COP29 Təşkilat Komitəsinin QHT-ləri təmsil edən üzvləri olaraq, biz iqlim dəyişikliyinə ən çox təsirlənənlərin ehtiyaclarının dinlənilməsinə və nəzərə alınmasına təmin edərək, vətəndaş cəmiyyətinin səsi olmağa çalışırıq. Biz (COP29 Təşkilat Komitəsində təmsil olunan QHT-lər) öz rolumuzu COP29 prosesində təmsil olunan müxtəlif qrupların, o cümlədən təcrübəli icmaların və həssas əhəli qruplarının əsas mesajlarını çatdırmaq üçün vətəndaş cəmiyyəti ilə COP29 Rəhbərliyi

Vətəndaş cəmiyyəti COP29 prosesinin daha inklüziv və iştirakçı olmasında mühüm rol oynayır

arasında körpü olaraq görürük. 1 iyun tarixində Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən "Beynəlxalq təşkilatlarda vətəndaş cəmiyyəti təmsilçiliyi: realiaqlar və hədəflər" adlı təlimdə 50-yə yaxın QHT nümayəndəsinə təşkilatımız tərəfindən "COP29-da qeyri-hökumət təşkilatlarının iştirak prosedurları, üzvlük və imkanlar" mövzusunda təlim keçirilmişdir.

Həmsöhbətimiz vurğuladı ki, Azərbaycan QHT-ləri, həmçinin Bonn şəhərində keçirilən BMT-in iqlim konfransında fəal iştirak etmişdir. Bonn tədbiri zamanı 50-dən çox QHT ilə tanışlıq əldə etmək və müzakirələr aparmaq imkanı əldə etdik. Ölkəmiz və COP29-a hazırlıq işləri ilə bağlı məlumat verdik, ölkəmiz barədə təbliğat apardıq. Konfrans çərçivəsində 32 ölkədən 102 QHT nümayəndəsinin COP29-a ev-sahibi ölkə ilə bağlı dəstək bəyanatı imzaladılar. Həmçinin 10-dan çox beynəlxalq və xarici QHT nümayəndəsinin Azərbaycan TV kanallarına dəstək mesajı müsahibələr verdilər. Azərbaycan Milli QHT Forumu (QHT Forumu) da COP29-la əlaqəli təbliğat və təşviqat işlərini cəlb olunmuşdur. 18 iyun tarixində "Sağlam Gələcəyin Proqnozlaşdırılması üzrə 2-ci illik Qlobal Sammit" çərçivəsində Azərbaycan Milli QHT Forumu (AMQF) yan tədbir təşkil etdi. Tədbir zamanı yerli QHT-lər və Sammitdə iştirak edən xarici təşkilatlar, QHT-lər, ekspert və beynəlxalq fondların nümayəndələri arasında görüş keçirərək, COP29 prosesinə töhfə verə biləcək məsələlər üzrə əməkdaşlıq perspektivlərini müzakirə ediblər. Görüşün məqsədi beynəlxalq, xarici vətəndaş cəmiyyəti ilə Azərbaycanın səhiyyə və iqlim QHT-ləri üçün qlobal sağlamlıq və COP29-la bağlı bilik, anlayış və təcrübələri bölüşmək, dayanıqlı ətraf mühit istiqamətində işləmək üçün əməkdaşlıq təşəbbüs-

ləri və tərəfdaşlıqların qurulması üçün dialoq, həmçinin beynəlxalq təşkilatlar ilə şəbəkələşməni gücləndirməklə COP29 Prosesinə və yekun nəticələrə əsaslı töhfə vermək olub. Forum tərəfindən bir qrup xarici QHT nümayəndəsi və ekspertindən COP29, QHT-lərin iqlim danışıqlarında rolunu da bağlı video müsahibələr alınaraq 12 ədəd videoçarx hazırlanmışdır. Həmin videoçarxlar AMQF sahifəsində paylaşılır. 1999-cu ildə təsis edilən AMQF özündə 500-ə yaxın milli və yerli QHT-ni birləşdirir. COP29-a hazırlıq məqsədilə Milli QHT Forumu, həmçinin media məqalələri, müsahibələr və müxtəlif regionlarda maarifləndirmə tədbirləri vasitəsilə iqlim dəyişikliyi və qlobal istiləşmə haqqında ictimaiyyətin məlumatlılığını artırır.

Təşkilat Komitəsinin üzvünün sözlərinə görə, "Sağlamlığa Xidmət" İctimai Birliyi COP29 Kommunikasiya komandası ilə birgə xarici QHT və beynəlxalq təşkilat nümayəndələrinin iqlim dəyişikliyi ilə bağlı qısa mesajlar verdiyi 8 video çəkmiş və videolar Kommunikasiya komandası tərəfindən xüsusi olaraq hazırlanaraq sosial media sahifələrində yayımlanmışdır. Biz ətraf mühitin qorunması sahəsində fəal olan Keniya QHT-ləri ilə əməkdaşlığa da başlamışıq. May ayında Nairobidə keçirilən BMT-in 2024-cü il Vətəndaş Cəmiyyəti Konfransı zamanı biz əməkdaşlıq perspektivlərini və Afrika-da yerləşən VCT-lərin COP29-da mənalı iştirakını necə təmin etməyi müzakirə etmək üçün görüş keçirdik. Keniya iqlim dəyişikliyinə səbəb olduğu ekstremal daşqınlarla tez-tez üz-üzə qalır. Bu səbəbdən bu ölkədən QHT təmsilçiliyi COP29 proseslərinə töhfə verə bilər. 14-15 may tarixlərində G7 ölkələrinin Roma şəhərində, BMT-in Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı təşkilatının qərargahında (FAO) keçirilən vətəndaş cəmiyyəti - C7 sammi-

tində iştirak etdik. Təşkilatımız C7 Koalisiyanın "İqlim və ətraf mühit ədaləti" adlı işçi qrupda təmsil olunur. 40-ə yaxın ölkədən 400-ə yaxın vətəndaş cəmiyyəti, elmi-tədqiqat institutları, gənclər təşkilatlarının nümayəndələri, həmçinin beynəlxalq təşkilatların iştirak etdiyi Sammit Yoxsulluğa Qarşı İtaliya Koalisiyası - GCAP (Global Call Action Against Poverty) tərəfindən təşkil edilmişdir. Sammit çərçivəsində ölkəmizi tanıtmış, COP29 və Azərbaycanın sədrliyi barədə müsbət mesajları yaymış, C7 adından COP29-a dəstək bəyanatının 8 ölkədən 30 QHT nümayəndəsi tərəfindən imzalanmasına nail olduq. Panelist kimi COP29 mövzusunda çıxış edərək, auditoriyanın suallarını cavablandırmağa çalışdıq.

Pərvanə Vəliyeva qeyd etdi ki, bu yaxınlarda xarici QHT-lərdən COP29 ilə bağlı Azərbaycana dəstək bəyanatları daxil olub. Son 4 ayda 70-dən çox ölkəni təmsil edən 400-ə qədər QHT və ictimai fəal birgə bəyanatlarla çıxış edərək Azərbaycanın COP29 sədrliyini və iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə qlobal liderliyini təqdir etmişdir. Vətəndaş cəmiyyətinin mənalı iştirakı, öz dövlətlər, icmalar və əsas qruplar və digər maraqlı tərəflər, eləcə də BMT agentlikləri arasında hərtərəfli və çoxsəhəli dialoq bizi uğurlu COP29-a aparacaqdır. Bu təşkilatlar arasında inkişaf etməkdə olan regionların təmsilçilərinin üstünlük təşkil etməsi də müşahidə olunur. Bu isə o deməkdir ki, Prezident İlham Əliyevin çağırış dünyanın problemlərini ardıcıl şəkildə qaldırması, qlobal təşəbbüslərlə çıxış etməsi müxtəlif regionlarda böyük maraqla qarşılanır, diqqətlə izlənir və Azərbaycana, onun Liderinə olan rəğbəti artırır.